

[Undervisningsministeren.]

at gælde 1 år mere, fra 14. til 16. år. Jeg tror ikke, det ærede medlem har gjort sig helt klart, at der for de unges vedkommende kun er en meget ringe forskel på, om den kommune, de bor i, betaler undervisningen i skoleåret fra 14.-15. år, eller de på normal vis søger understøttelse til skoleåret i det 15.-16. år. Det ærede medlem talte om, at vi ved en ændring i den lovgivning, vi behandler, kunne udvide det ene år til 2 år; det er imidlertid i folkeskoleloven, denne bestemmelse står, og den kan ikke ændres ved den foreliggende lovgivning. Når vi fik den bestemmelse ind i folkeskoleloven, var det for at sige til kommunerne, at hvis de ikke selv opretter et 8. skoleår, har alle børn i kommunen ret til fri undervisning i en anden kommunes 8. klasse eller i en efterskole. Men ved siden af denne fri undervisning, som kommunen er pligtig at betale, må de unge, der bor på skolen, have adgang til at søge statstilskud. Hvis de kommer på skole, når de er 15 år, vil de have adgang til at søge statstilskud til højskoleophold, også taget i betragtning, at de så ikke får betalt undervisningen af kommunen. Yderligere kan kommunen betale et tilskud til efterskoleophold og få halvdelen af sine udgifter refunderet af staten. Derfor vil jeg tro, at de unge, der venter med at søge på efterskole, til de er 15 år, vil være lige så gunstigt stillet som de unge mellem 14 og 15 år, der søger efter folkeskolelovens bestemmelser, fordi den betaling, som opholdskommunen vil være pligtig at yde, kun bliver betaling for undervisningen. Spørgsmålet om opholdet vil stadig være et problem. Kommunen vil have mulighed for, såfremt kommunen yder tilskud, at få halvdelen af sine udgifter refunderet for dem, der venter med at søge, til de er 15 år, så det vil være en fordel for kommunen, hvis de unge venter 1 år. Jeg tror ikke, det vil få nogen praktisk betydning at udstrække bestemmelsen om fri undervisning til at gælde i 2 år i stedet for 1 år; for de unge er det i hvert fald sådan, at de ikke bliver dårligere stillet i al almindelighed ved at vente, til de er 15 år, med at søge på efterskole. Der er fra flere sider kommet henvendelse til mig om dette spørgsmål, og jeg er derfor glad ved at få lejlighed til at sige, at jeg ikke tror, man ville opnå noget ved at

udvide reglen om kommunens pligt til at betale undervisningen 1 år mere. Jeg tror, at de unge gennem den bestående lovgivning er lige så gunstigt stillet, som de ville være, hvis vi fastslog det, det ærede medlem her har talt om.

Jeg har i øvrigt ikke mange bemærkninger at gøre til de andre ærede ordførere. Jeg tror, det har sin store betydning med denne halve fridag om ugen, som de unge har ret til at få, og som i meget vid udstrækning er benyttet inden for de landbrugsfaglige skoler, uden at det har voldt vanskeligheder, og jeg tror, at der alene i den interesse fra arbejdsgiverside, der vises de unge ved denne halve fridag, ligger en værdi. At det nu uden forbehold bliver en ret for alle unge at få denne halve fridag til undervisning, tror jeg vil være et fremskridt, og jeg mener ikke, det vil volde vanskeligheder. Vi skylder også den del af vor ungdom, der ikke får en faglig uddannelse, hvor man efterhånden har disse rettigheder med hensyn til dagundervisning, at den ikke bliver så meget ringere stillet undervisningsmæssigt set, som tilfældet ellers ville blive.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen talte stærkt for, at oplysningsforbundene bevarede den placering, de har i forholdet over for kommunerne. Jeg er ganske enig med det ærede medlem i, at oplysningsforbundene har udført et overordentlig nyttigt og betydningsfuldt arbejde inden for det frivillige oplysningsarbejde; men det må erkendes, at det har også mange lærere i kommunerne gjort, og derfor må vi finde et grundlag for en fornuftig placering af begge grupper, så at man ikke står hinanden i vejen, men får et fornuftigt samarbejde i stand. Det er jo rigtigt, at i de kommuner, hvor der ingenting sker, er det i mange tilfælde oplysningsforbundene, der sætter arbejdet i gang; det ville måske ikke komme i gang uden oplysningsforbundene. Jeg lægger megen vægt på, at oplysningsforbundene får så god en placering som muligt. Jeg tror imidlertid også, det er rigtigt, at i de kommuner, hvor lærerne har interesseret sig stærkt for at få aftenskoler organiseret og har fået tilrettelagt et virkelig godt grundlag for undervisningen, må de også have en chance, og jeg kan ikke se, at der skulle være nogen vanskelighed ved, at begge parter kunne komme til at arbejde. Jeg synes i